

Wstęp

Książka „Ubezpieczenia” jest podręcznikiem, w którym zawarto podstawową wiedzę o funkcjonowaniu instytucji ubezpieczenia jako urzędnia gospodarczego, które pojawiło się w dalekiej starożytności, następnie przybierało różne formy i służyło ludziom przez wieki aż do czasów współczesnych, w których funkcjonuje rozwinięty rynek finansowy, a rynek ubezpieczeniowy jest jego integralną częścią. Podręcznik jest adresowany do studentów przede wszystkim studiów ekonomicznych, głównie kierunku finanse i rachunkowość, zarówno stopnia I, jak i II. Czytelnik po zapoznaniu się z treścią książki powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu funkcjonowania systemu ubezpieczeń w Polsce i w innych krajach. Publikacja powstała w wyniku współpracy między kilku czołowymi ośrodkami akademickimi w Polsce prowadzącymi zajęcia z ubezpieczeń, jak również przedstawicielami tych ośrodków prowadzącymi badania naukowe z zakresu nauki o ubezpieczeniach. Autorzy są doświadczonymi nauczycielami akademickimi, którzy od wielu lat prowadzą wykłady z przedmiotu ubezpieczenia na różnych kierunkach studiów ekonomicznych i przeważnie są zatrudnieni w katedrach ubezpieczeń.

Książka składa się z sześciu rozdziałów. Rozdział pierwszy wprowadza czytelnika w problematykę ubezpieczeń. Omówiono istotę ubezpieczenia w warunkach ryzyka, dokonano przeglądu definicji ubezpieczenia, a następnie przedstawiono krótki rys historyczny instytucji ubezpieczenia. Omówiono poszczególne rodzaje ubezpieczeń oraz określono funkcje ubezpieczeń. Rozdział kończy charakterystyka umowy ubezpieczenia. Rozdział drugi poświęcony jest zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem rynku ubezpieczeniowego i otoczeniem instytucjonalnym. Przedstawiono w nim zasady organizacji i regulacji rynku ubezpieczeniowego w Polsce z uwzględnieniem regulacji unijnych oraz zasad organizacji poszczególnych form zakładów ubezpieczeń. Następnie scharakteryzowano system nadzoru, system gwarancji i inne instytucje działające w otoczeniu rynku ubezpieczeniowe-

go. Na zakończenie omówiono pośrednictwo ubezpieczeniowe. W rozdziale trzecim przedstawiono funkcjonowanie zakładu ubezpieczeń. Zawiera on takie treści, jak charakterystyka poszczególnych obszarów działalności zakładów ubezpieczeń, działalność bezpośrednia związana z konstrukcją i sprzedażą produktów ubezpieczeniowych oraz likwidacją szkód. W dalszej części rozdziału omówiono gospodarkę finansową zakładów ubezpieczeń, w tym wymagania kapitałowe, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, działalność inwestycyjną, a na zakończenie funkcjonowanie reasekuracji. Rozdział czwarty dotyczy ubezpieczeń na życie. Omówiono specyfikę ubezpieczeń na życie, ryzyko i kalkulację składki w ubezpieczeniach na życie oraz przedstawiono poszczególne rodzaje ubezpieczeń na życie. Rozdział piąty poświęcony jest produktom z zakresu ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych. Wyróżniono tutaj pewne grupy ubezpieczeń, których udział w rynku jest istotny w ostatnich latach lub które mają szczególnie dobre perspektywy rozwoju. Rozdział kończą uwagi na temat oceny i wyboru produktów ubezpieczeniowych. W ostatniej części podręcznika, czyli w rozdziale szóstym, zostały omówione systemy zabezpieczenia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem systemów emerytalnych, przede wszystkim w Polsce, i pewne tendencje wpływające na ich kształt w przyszłości.

Do poszczególnych podrozdziałów dołączono słowa kluczowe oraz pytania kontrolne.

Autorzy dołożyli wszelkich starań, aby książka zawierała bardzo aktualne treści, chociaż mają świadomość tego, że rynek ubezpieczeniowy jest niezwykle dynamiczny – zmieniają się przepisy prawa, zmienia się otoczenie, pojawiają się nowe technologie, nowe usługi finansowe, zmianom podlegają procesy demograficzne, a to wszystko ma wpływ na powstanie nowych zagrożeń, nowych kategorii ryzyka, co z kolei pobudza zapotrzebowanie na nowe innowacyjne produkty ubezpieczeniowe. Założeniem autorów było, aby podręcznik spełniał wymagania nowoczesności, to znaczy zawierał treści aktualne, ale również forma i treść w dużej mierze miały wymiar ponadczasowy i uniwersalny.

Pragnę w imieniu autorów podziękować Panu Profesorowi dr. hab. Kazimierzowi Ortyńskiemu za bardzo cenne uwagi w recenzji, które – mam nadzieję – przyczyniły się do udoskonalenia ostatecznej wersji naszego podręcznika.

Wanda Ronka-Chmielowiec